

WILLIAM SHAKESPEARE, *KROČENJE GOROPADNICE*, RED. IVAN PLAZIBAT, HNK U SPLITU, PREMIJERA 25. SVIBNJA

Hrabra predstava

Najbolje izraženu nakanu redateljica Ivana Plazibata i dramaturginje Mile Pavićević, koja je i adaptirala tekst Shakespeareove komedije *Kročenje goropadnice* (u prijevodu Milana Bogdanovića), čitamo u programu: „Zapisane riječi ne pripadaju prošlosti, one su izvor koji stvara... uvijek nove forme. Ne postoje granice onoga što možemo naći u Shakespeareu“ (Peter Brook). Teatar je engleskog autora namijenjen živoj izvedbi i najširoj publici, koja u njemu stoljećima nalazi gotovo cijeli svoj život.

Splitska publika suočila se sa snažnom i hrabrom predstavom koja nudi zrcalo istine o odnosima između dva čovjeka, muškarca i žene, pojedinca i grupe, moćnijega i slabijega, okrutnijega i pokornijega, i „kruhova na vodi“ koji se iz tih odnosa šire snažnije od ustaljenih otpora kojima dočekujemo ovakve pomake u kazališnom stvaranju. Premda je redatelj najavio da će predstava za muškarce biti komedija, a za žene tragedija, u trenutku kada je grupa mladića vezivala nepokornu Katarinu kako bi je Petruccio nakon dogovorenoga miraza odveo sebi, iz publike se čuo smijeh žena i za mene bio najteži dio predstave. Muški dio publike pozorno je pratio predstavu bez površna reagiranja, a u žena je izostalo sućutno približavanje neprekinutoj borbi osobe za slobodu.

Katarina (Katarina Romac) i Bianca (Ana Marija Veselčić), dvije sestre čuvane u očevoj kući kao dva plijena, pred oružjem nasi-

lja i postavljenom cijenom grčevito se bore kako bi ogradile svoju slobodu i silom zatamnjenu čežnju da vole. Dobrostojeći Baptista Minola (Filip je Radoš lik oca dao postojanom silinom i energijom) možda se i premišlja treba li kćeri štiti ili se pogoditi s proscima uz valutu „tko da više“. Prosci se natječu za naklonost Bianche, poželjnije od svoje goropadne sestre, a Petruccio donosi odluku kao iz dokolice: uzeti osobu, naplatiti trud, ukrotiti.

U naslovu naglašena radnja kročenja nasuprot pridjevu ukročena ostavlja mogućnost sloma nametnute sile, možda na kraju u Katarininu smijehu kojim prekida svoj moralistički monolog.

Goran Marković kao Petruccio ostvario je preobrazbu od veseljaka do nasilnika; nasilje se prema Katarini tijekom izvedbe premješta u ruke obitelji, društva, rođa nezadovoljnika, kojima je svaki javni i privatni prostor borilište i gdje žrtvu nitko ne može zaštititi. Osim njezine vrišteće volje za slobodom. Prosci su udruženi u songovima koji iz igre klize u linč slabijih, otkrivajući kako ljudska potreba za neostvarenom bližinom vodi u sadističko izživljavanje.

Iako ju je sram i strah tražiti ljubav, a manjak egzistencijalne sigurnosti vodi u pripuštanje daljega tlačenja, Katarina se neće pomiriti s tim da je neslobodna. Katarina Romac u trosatnom ritmu snažno iskače iz dosadašnjih okvira tumačenja: lik goropadnice podnosi nasilje samo da ne prestane ži-

Goran Marković i Ana Marija Veselčić

vjeti. Ni mlada sestra Bianca ne pristaje „biti ženom“, što prikazuje Ana Marija Veselčić jednakom predanošću.

Stvaralački zanos i snaga mladih glumaca ponijeli su visoko postavljene zahtjeve predstave u kojoj bijes silom uvrnut prema unutra sike van poput vode koju goropadnica raspršuje oko sebe.

Čestitke cijeloj glumačkoj postavi, koja kao u Shakespeareovo doba izvodi pulsirajući tekst: Marjan Nejašmić Banić (Grumio) i Luka Čerjan (Biondello/Sluga), igrivost Stipe Radoje (Lucenzio), glazbeni dar Pere

Eranovića (Hortensio), preciznost i lakoća pokreta Nikše Arčanina (Tranio), mirnoća iskustva Nenada Srdelića (Gremio), nagao lik oca Vicenzija Vicka Bilandžića.

Prisna suradnja i izvlačenje osobnosti svakog suradnika i ovoj će režiji Ivana Plazibata te dramaturgiji Mile Pavićević, scenografiji Ozrena Bakotića, kostimografiji Ane Marin, izvrsnoj autorskoj glazbi Damira Šimunovića, zahtjevnu scenskom pokretu Damira Klemenića, izvrsnom oblikovanju svjetla i tona Srđana Barbarića i Marka Mandića dati dugovječnost Preobrazbe.

Kao težina nakon premijere ostaje splitska licemjernost u promatranju nasilja, cerekanje na vezivanje žene, i to žena u gledalištu, iznenađenje što se premijerna splitska publika uporno ne uživljava u zrcalno postavljenu mrežu odnosa između muškaraca i žena, pojedinca i grupe, sebe i glumca koji izgara na sceni. Ostaju osoba, lovina i novac kao plijen. Opomena da nema toga dobroga što zlo ne može prevesti na svoj mlin da bi zavladao čovjekom kada se povodi.

Obrat između Petruccia i Katarine u trećem činu u poljupcu žarišna je točka utjehe i svetosti sjedinjenja i ostavlja nam pečat koji nosimo s predstave: pristupiti živoj izvedbi kao promatrač ili suživjeti se i iznutra dorasti do snage predstavljenoga života. Takav naš obol bez krabulje u divljanju ovoga grada postao bi subjekt u katarzi nakon susreta s osobom koja raste ili biva tlačena uz nas, preko nas, zbog nas.

Još jednom hvala na hrabrosti u istini i svakodnevnom predavanju preteškoj zadaći stvaranja predstave.

DUNJA VUSIO